

Tot het uiterste gaan, juist nu

Nick van Buitenen
voorzitter KNB

Laten we straks
vasthouden
wat we nu leren

De afgelopen maand was een rollercoaster van elkaar opvolgend nieuws. Wat ik dacht en schreef, was een week later alweer achterhaald. Natuurlijk moet deze column gaan over de actualiteit. Maar hoe bepaal je anderhalve week vóór de verschijningsdatum wat actueel is? Ik hoop dat dit verhaal nog bij de tijd is als u het leest.

VITAAL

De overheid was ons even vergeten, maar inmiddels zijn ook notarissen voor bepaalde werkzaamheden op de lijst van vitale beroepen geplaatst. Gevolg is dat kinderen naar school of opvang kunnen, mits de andere ouder ook een vitaal beroep heeft. Niet alle medewerkers in het notariaat staan op de lijst, slechts zij die akten mogen passeren. Al het andere kan immers door thuiswerkers worden voorbereid. Het raadplegen van registers, maken van concepten, klaarmaken van akten, het kan gelukkig allemaal vanuit huis.

NOODSITUATIE

Plaatsing op de lijst heeft ook een belangrijker gevolg. Onze dienstverlening kan bij een volledige

'lockdown' gewoon doorgaan. De notaris mag dan voor het zetten van zijn natte handtekening nog wel naar kantoor. Maar wat als dat voor klanten niet meer is toegestaan? Dan kan sprake zijn van een noodsituatie. Zeker als het gaat om een testament of een levering met een overeengekomen termijn. De notaris mag dan een akte passeren zonder handtekening van een klant, nadat deze op afstand (via videoverbinding) voor hem is verschenen en heeft verklaard de akte wel te willen, maar niet te kunnen ondertekenen. Uiteraard moet de notaris dat allemaal nauwkeurig in de akte vastleggen. Ik verwacht dat de minister voor Rechtsbescherming dit standpunt van de KNB bevestigt of in een noodwet laat vastleggen.

ANDERE HOUDING

Maar wat als ik dat liever niet doe?, zo mailde mij één van onze leden. Mag ik mijn kantoor niet gewoon sluiten tegen het oprukkende virus? Natuurlijk begrijp ik ieders angst wel, maar van een notaris wordt een

andere houding verwacht. Wij hebben een beschermd ondernemerschap. Burgers moeten voor veel dingen verplicht naar ons toe en dat is niet voor niets. We controleren de identiteit, kijken naar wilsbekwaamheid, hebben een 'Beleghende' rol, leggen alles zorgvuldig vast en dat allemaal met een onafhankelijke en onpartijdige pet. De maatschappij heeft ons nodig. Dat geldt in goede tijden, maar ook in slechte of moeilijke tijden. Jarenlang deden we ons werk onder gewone omstandigheden. Nu is het anders, nu komt het erop aan. Ook dan moet de maatschappij op ons kunnen rekenen.

Ik kijk om mij heen. Buschauffeurs, kassamedewerkers en vuilnismannen doen trouw hun werk. Ik zie artsen en verpleegkundigen die hun leven in de waagschaal stellen en die beiden een variant van de eed van Hippocrates hebben afgelegd. Ook van notarissen mogen mensen verwachten dat ze zo lang mogelijk hun notariële diensten aanbieden. Dat ze zich tot het uiterste inspinnen voor het laten doorgaan van overdrachten die al waren afgesproken, voor het passeren van testamenten, juist nu het leven spannend wordt.

LOPENDE ZAKEN

Daar was de overgrote meerderheid van ons de afgelopen weken dan ook druk mee. Uit het Centraal Digitaal Repertorium blijkt dat het totaal aantal gepasseerde akten nog niet is verminderd. Uit ons Platform voor Elektronische Communicatie blijkt dat de raadpleging van registers de afgelopen weken nauwelijks is afgenomen. Niet onlogisch, want we zijn dagelijks druk met het afronden van lopende zaken. Maar wat zijn de vooruitzichten? Twee derde van de respondenten gaf recent in een poll op het intranet voor notarissen aan dat zij minder nieuwe opdrachten krijgen. Zo'n 30 procent zag zelfs toen al een afname van meer dan een kwart en dat is zorgelijk. Het meest sombere scenario van het Centraal Plan Bureau gaat uit van een krimp van 's lands economie van zo'n 10 procent. Een recessie kondigt zich hoe dan ook aan.

VASTHOUDEN

We hebben de vraag niet in de hand. Maar we kunnen wél proberen beter uit de komende recessie te komen dan we er in gingen. Het notariaat maakt nu enorme stappen met het nieuwe werken. Waar we eerst terughoudend waren met online besprekingen, doen we het nu moeiteloos. Onze innovatie was al volop gericht op nieuwe technologische mogelijkheden en dat blijft zo. Natuurlijk gaat niets boven echt fysiek contact. Maar laten we straks vasthouden wat we nu leren. ■